

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ ЗАКЛАД «ПІВДЕННОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ
ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ імені К. Д. УШИНСЬКОГО»

Кафедра дошкільної педагогіки

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ
ДО ПРОВЕДЕННЯ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ,
ОРГАНІЗАЦІЇ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ
З НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«ПСИХОЛОГІЯ СОЦІАЛЬНОЇ ВЗАЄМОДІЇ»
для здобувачів третього рівня вищої освіти
спеціальності 053 Психологія

Одеса 2023

*Рекомендовано до друку кафедрою дошкільної педагогіки
Державного закладу
«Південноукраїнський національний педагогічний
університет імені К. Д. Ушинського»
протокол № 11 від «30» червня 2023 року*

Рецензенти:

Бутузова Л.П. – кандидат психологічних наук, доцент кафедри психології та інклюзивної освіти Житомирського державного університету імені Івана Франка

Фурман А.А. – доктор психологічних наук, професор кафедри теорії та методики практичної психології Південноукраїнського національного педагогічного університету імені К.Д. Ушинського

Булгакова О.Ю. Методичні рекомендації до проведення практичних занять, організації самостійної роботи з навчальної дисципліни «Психологія соціальної взаємодії» для здобувачів третього рівня вищої освіти, спеціальності 053 Психологія: метод. реком. Одеса, Університет Ушинського, 2023. 19 с.

Методичні рекомендації до проведення практичних занять, організації самостійної роботи з навчальної дисципліни «Психологія соціальної взаємодії» містять: передмову, загальну інформацію про навчальну дисципліну, теми лекційного курсу, плани семінарських занять, перелік індивідуальних науково-дослідних завдань, глосарій.

ЗМІСТ	
ВСТУП	4
РОЗДІЛ 1.	
Критерії оцінювання за різними видами роботи.....	5
РОЗДІЛ 2. ТЕМИ ЛЕКЦІЙНОГО КУРСУ	9
РОЗДІЛ 3. МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ДО ПРОВЕДЕННЯ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ	11
3.1.Теми практичних занять.....	11
РОЗДІЛ 4. ІНДИВІДУАЛЬНІ НАВЧАЛЬНО-ДОСЛІДНІ ЗАВДАННЯ	14
4.1 Приблизна тематика тез.....	14
ГЛОСАРІЙ	15
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	17

ВСТУП

Дисципліна «Психологія соціальної взаємодії» належить до переліку вибіркових дисциплін, що передбачені освітньо-науковою програмою напряму «Психологія». Програма курсу орієнтована на теоретичну та практичну підготовку майбутніх психологів до професійної діяльності.

Мета навчальної дисципліни «Психологія соціальної взаємодії»: формування у майбутніх психологів компетентностей, що забезпечують закономірності спілкування та сумісної діяльності людей, залучених у різні соціальні групи, а також характеристики самих груп.

Очікувані результати вивчення дисципліни:

знати:

- сутність і мету психології соціальної взаємодії;
- психологічні закономірності формування у особистості навичок соціальної взаємодії;
- сутність та механізми психології соціальної взаємодії; володіння відповідними поняттями для їх позначення;
- шляхи, форми і засоби розвитку соціальної взаємодії.

вміти:

- застосовувати теоретичні знання з розвитку соціальної взаємодії;
- використовувати методики розвитку у особистості навичок соціальної взаємодії; виявляти і оцінювати їх ефективність;
- здійснювати вибір та розробляти форми та методи для розвитку соціальної взаємодії в залежності від віку та індивідуальних особливостей особистості.

Розділ 1

Критерії оцінювання за всіма видами контролю

Вид роботи	бали	Критерії
Практичні завдання	0 балів	Здобувач відтворює незначну частину навчального матеріалу, має поверхові уявлення про предмет вивчення, неаргументовано висловлює думку. Використовує необхідні інформаційно-методичні матеріали, виконує практичні завдання за умови сторонньої допомоги.
	1 бал	Знання здобувача є достатньо повними, він самостійно застосовує відповідний навчальний матеріал, виконуючи практичні завдання; аналізує, робить висновки. Відповідь повна, логічна, обґрунтована, але припускається неточностей. Здобувач самостійно використовує необхідні інформаційно-методичні матеріали виконуючи практичні завдання. Виконані завдання у цілому відповідають вимогам, хоча мають незначні огріхи.
	2 бали	Здобувач володіє міцними знаннями, оперує ними при виконанні практичних завдань. Самостійно використовує необхідні інформаційно-методичні матеріали виконуючи практичні завдання. Не припускається помилок при їхньому виконанні. Здобувач виступає експертом практичних завдань, що виконали однокурсники.
Самостійна робота	0 балів	Здобувач розпізнає деякі об'єкти вивчення та визначає їх на побутовому рівні, може описувати деякі об'єкти вивчення; має фрагментарні уявлення з предмета вивчення; виконує елементарні прийоми практичних завдань.
	1 бал	Здобувач знає окремі факти, що стосуються навчального матеріалу; виявляє здатність елементарно висловлювати думку; самостійно та за допомогою викладача може виконувати частину практичних завдань; знає послідовність виконання завдання; практичні завдання містять багато суттєвих відхилень від установлених вимог, при їх виконанні потребує систематичної допомоги викладача.
	2 бали	Здобувач самостійно і логічно відтворює фактичний і теоретичний матеріал та наводить приклади; володіє навчальним матеріалом і використовує набуті знання, уміння у стандартних ситуаціях; самостійно виконує практичні завдання відповідно до методичних

		рекомендацій; практичні завдання мають окремі помилки; користується необхідними навчально-методичними матеріалами.
	3 бали	Здобувач володіє глибокими знаннями, демонструє відповідні компетентності, використовує їх у нестандартних ситуаціях, самостійно працює з інформацією у відповідності до поставлених завдань; систематизує та узагальнює навчальний матеріал; самостійно користується додатковими джерелами інформації; без похибок виконує та аналізує практичні завдання.
Письмова робота	0-9	Здобувач не менше ніж на 50% контрольних завдань надав правильну відповідь – початковий рівень знань
	10-13	Здобувач на 51% - 70% контрольних завдань надав правильну відповідь – середній рівень знань
	14-17	Здобувач на 71% - 90% контрольних завдань надав правильну відповідь – достатній рівень знань
	18-20	Здобувач на 91% - 100% контрольних завдань надав правильну відповідь – високий рівень знань
ІНДЗ (тези)	0	Побудоване висловлення характеризується фрагментарністю, думки викладаються на елементарному рівні; потребує збагачення й урізноманітнення лексики і граматична будова мовлення; теза не відповідає запропонованій темі; наведені аргументи не є доречними; прикладу немає або він не є доречним.
	0-5	За обсягом висловлення сягає норми, тему розкрито, виклад загалом зв'язний; наведено один доречний аргумент; наведено непереконливий приклад; висновок лише частково відповідає тезі або не пов'язаний з аргументами та прикладами; робота характеризується недоліками за показниками: помітний її репродуктивний характер, відсутня самостійність суджень, їх аргументованість, добір слів не завжди вдалий, неточно дібрані слова й синтаксичні конструкції.
	6-10	Самостійно побудований послідовний, повний, логічно викладений текст; сформульовано тезу, що відповідає запропонованій темі; загалом розкрито тему, висловлено основну думку; наведено один доречний аргумент; вдало дібрано лексичні засоби; наведено один доречний приклад; висновок відповідає запропонованій темі; у роботі виявлені недоліки за показниками: тезу чітко не сформульовано, відсутність

		виразної особистісної позиції, належної її аргументації тощо.
--	--	---

Критерії оцінювання підсумкового контролю (залік)

Для навчальної дисципліни «Психологія соціальної взаємодії» навчальним планом передбачено підсумковий контроль у формі заліку. Кількість балів, необхідних для заліку (не менше 60), студент отримує під час участі у практичних заняттях, виконання всіх видів самостійної роботи

Критерії оцінювання за всіма видами контролю

Сума балів	Критерії оцінки
Відмінно (90-100 А)	Здобувач демонструє міцні знання навчального матеріалу в обсязі, що відповідає програмі навчальної дисципліни, правильно й обґрунтовано приймає необхідні рішення в різних нестандартних ситуаціях; реалізує теоретичні положення навчальної дисципліни виконуючи практичні завдання у сфері діагностики та корекції мовленнєвого розвитку дітей дошкільного віку з вадами психофізіологічного та мовленнєвого розвитку. При виконанні практичних завдань проявляє вміння самостійно вирішувати поставлені завдання, активно включається в обговорення, відстоює власну точку зору в питаннях та рішеннях, що розглядаються. Оцінка нижче 100 балів обґрунтовується недостатнім розкриттям теоретичних питань навчальної дисципліни, або тим, що студент проявляє невпевненість в тлумаченні теоретичних положень чи складних практичних завдань.
Добре (82 – 89 В)	Здобувач демонструє знання, володіння матеріалом в обсязі, що відповідає програмі навчальної дисципліни, робить на їхній основі аналіз можливих ситуацій та вміє застосовувати теоретичні положення при вирішенні практичних задач у сфері діагностики та корекції мовленнєвого розвитку дітей дошкільного віку з вадами психофізіологічного та мовленнєвого розвитку, але допускається несуттєвих помилок. При виконанні практичних завдань, здобувач самостійно виправляє допущені помилки, кількість яких є незначною.
Добре (74 – 81 С)	Здобувач на достатньому рівні володіє навчальним матеріалом, знає основні теоретичні положення, що відповідають програмі навчальної дисципліни, аналізує можливі практичні ситуації та вирішує їх, але допускається помилок які усуває за підтримки з боку викладача або однокурсників. Пояснює основні положення, дає правильні відповіді щодо основних мовленнєвих порушень в аспекті: етіології, симптоматики, класифікації, методи і прийоми логопедичного обстеження і впливу. Помилки у відповідях не є системними, впевнено працює за алгоритмом.

Задовільно (64 – 73 D)	Здобувач розуміє основні положення навчальної дисципліни, котрі є визначальними і орієнтується у напрямі вирішення практичних завдань. Здобувач розуміє практичні завдання, має пропозиції щодо напрямку їх вирішення. Самостійно вирішує завдання за зразком, допускає значну кількість неточностей, помилок, котрі усуває під керівництвом викладача, підтримки з боку однокурсників. Розуміє основні закономірності мовленнєвого розвитку дітей дошкільного віку.
Задовільно (60 – 63 E)	Здобувач поверхнево опанував навчальний зміст, передбачений програмою навчальної дисципліни, володіє основними положеннями на мінімально допустимому рівні. Знання щодо основних закономірностей мовленнєвого розвитку дітей дошкільного віку несистемні, фрагментарні. Виконання практичних завдань, формалізоване: є відповідність алгоритму, виконує практичні завдання за підтримки з боку викладача зі значними труднощами; відсутнє глибоке розуміння про теоретичні і методологічні основи логопедії.
Незадовільно (35 – 59 FX)	Здобувач має фрагментарні знання, опанувавши менше половини обсягу навчального змісту, передбаченого програмою навчальної дисципліни. Відсутнє цілісне усвідомлення навчального матеріалу. Здобувач працює пасивно, практичні завдання виконує переважно з помилками, виправляє помилки лише при виконанні нескладних практичних завдань. Здобувач допускається до повторного складання заліку.
Незадовільно (0-34 F)	Здобувач не виконує вимоги програми навчальної дисципліни: не сформовані знання уміння та навички. Здобувач не допускається до заліку та проходить повторне вивчення дисципліни.

Шкала оцінювання за всіма видами контролю

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
90–100	A	зараховано
82–89	B	зараховано
74–81	C	
64–73	D	зараховано
60–63	E	
35–59	FX	незараховано з можливістю повторного складання
0–34	F	незараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

РОЗДІЛ 2.

ТЕМИ ЛЕКЦІЙНОГО КУРСУ

Змістовий модуль 1. Сутність соціальної психології особистості

Тема 1. Предмет, об'єкт і структура соціальної психології.

Предмет і об'єкт соціальної психології. Структура соціальної психології та її зв'язок з іншими науками. Методи соціальної психології.

Тема 2. Соціальна психологія особистості.

Особистість як предмет вивчення. Соціальна установка особистості. «Я-концепція» як соціально-психологічний феномен. Соціалізація особистості: механізми, умови, фази (стадії), адаптація.

Тема 3. Загальна характеристика міжособистісного спілкування.

Спілкування та його функції. Спільнота, мова, мовлення. Види міжособистісного спілкування. Вербальне спілкування. Невербальне спілкування. Техніки і прийоми спілкування.

Змістовий модуль 2. Психологія міжособистісної взаємодії

Тема 4. Психологія міжособистісної взаємодії.

Міжособистісна взаємодія у сумісній діяльності. Комунікативна сторона спілкування (обмін інформацією, зворотній зв'язок, бар'єри, вплив). Перцептивна сторона спілкування (механізми соціальної перцепції, формування першого враження, стереотипи). Інтерактивна сторона спілкування (стратегії взаємодії, структура взаємодії, структура конфліктної взаємодії).

Тема 5. Соціальна психологія малої групи

Мала група та її основні характеристики. Соціометрична структура малої групи. Комунікативна структура малої групи. Характеристика групових явищ (лідерство та керівництво, груповий тиск, міжособистісне спілкування, згуртування). Міжособистісні відносини в малій групі.

Тема 6. Соціальна психологія міжгрупових відносин.

Характеристика міжгрупових відносин у соціальній психології. Соціальна ідентичність і порівняння. Процеси міжгрупової інтеграції та диференціації. Міжгрупова ворожість.

Тема 7. Психологія великих груп

Класифікація, структура, загальні ознаки та рівні розвитку великих соціальних груп. Психологічні явища у великих соціальних групах. Психологія натовпу. Психологія чуток та паніки.

РОЗДІЛ 3.
МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ДО ПРОВЕДЕННЯ
ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

3.1. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
		денна
1	<i>Дискусія «Структура соціальної психології та її зв'язок з іншими науками»</i>	2
2	<i>Семінар «Особистість як предмет вивчення»</i>	2
3	<i>Вирішення практичних завдань «Види міжособистісного спілкування»</i>	2
4	Круглий стіл «Міжособистісна взаємодія у сумісній діяльності»	4
5	<i>Семінар «Мала група та її основні характеристики»</i>	2
6	<i>Дискусія «Характеристика міжгрупових відносин у соціальній психології»</i>	2
7	Круглий стіл «Класифікація, структура, загальні ознаки та рівні розвитку великих соціальних груп»	4
	Разом:	18

Тема 1. Дискусія «Структура соціальної психології та її зв'язок з іншими науками»

Форма організації на занятті (Участь у колективному обговоренні з динамічним зворотнім зв'язком)

1. У чому полягає предмет соціальної психології?
2. Які основні переваги та недоліки методу спостереження?
3. Які основні переваги та недоліки методу опитування?

Обов'язкове практичне завдання

1. Назвіть основні галузі (розділи) соціальної психології.
2. Назвіть основні методи соціальної психології.

Тема 2. Семінар «Особистість як предмет вивчення»

Участь у колективному обговоренні з динамічним зворотнім зв'язком:

1. Яку роль відіграє самооцінка в процесі розвитку самосвідомості особистості?

2. Чому дослідження особистості повинно здійснюватися нерозривно від суспільства, у якому вона існує?

Обов'язкове практичне завдання

1. Розкрийте поняття «Я-концепція» особистості та назвіть її структурні компоненти.
2. Надайте характеристику поняття «установка», назвіть її функції.
3. Розкрийте сутність поняття «соціалізація» та визначте її основні етапи.

Тема 3. Вирішення практичних завдань «Види міжособистісного спілкування»

Участь у колективному обговоренні з динамічним зворотнім зв'язком:

1. Змістовне навантаження понять «спілкування» і «комунікація».
2. Співвідношення понять «спільнота», «спільність» і «спілкування».
3. Змістовне навантаження понять «мова» і «мовлення».

Обов'язкове практичне завдання

Завдання: доповіді на тему

1. Що таке рівні спілкування?
2. Назвіть і проаналізуйте функції спілкування.
3. Назвіть і проаналізуйте різновиди мовлення.
4. Який зміст ви вкладаєте у поняття «вербальне» і «невербальне» спілкування?
5. Охарактеризуйте різновиди вербального міжособистісного спілкування.
6. Дайте характеристику засобів невербального міжособистісного спілкування.
7. Розкрийте особливості техніки спілкування, заснованого на розумінні.

Тема 4. Круглий стіл «Міжособистісна взаємодія у сумісній діяльності»

Форма організації на занятті (участь у колективному обговоренні з динамічним зворотнім зв'язком)

1. Визначення поняття «взаємодія»

2. Визначення поняття «соціальний стереотип»

Обов'язкове практичне завдання

Завдання:

1. Яку роль виконує механізм зворотного зв'язку?
2. У чому полягає суть комунікативних бар'єрів?
3. Розкрийте сутність інтерактивної сторони спілкування.

Тема 5. Семінар «Мала група та її основні характеристики»

Форма організації на занятті (Участь у колективному обговоренні з динамічним зворотнім зв'язком)

1. Основні параметри аналізу малої групи
2. Чинники які впливають на рівень конформності людини

Обов'язкове практичне завдання

1. Феномен лідерства.
2. Процес групового тиску.
3. Сенс сумісності та спрацьовуваності у групі.

Тема 6. Дискусія «Характеристика міжгрупових відносин у соціальній психології»

Форма організації на занятті (Участь у колективному обговоренні з динамічним зворотнім зв'язком)

1. Основні напрямки дослідження міжгрупових відносин.
2. Основні положення теорії соціальної ідентичності.

Обов'язкове практичне завдання

Завдання:

1. Наведіть приклади внутрішньогрупового фаворитизму та міжгрупової дискримінації у відносинах між групами.
2. У чому полягає соціальний зміст тенденції інтеграції та диференціації при взаємодії групи з іншими суб'єктами?

3. Охарактеризуйте явище міжгрупової ворожості з точки зору теорії реального конфлікту, відносної депривації, соціальної ідентичності та самокатегоризації.

Тема 7. Круглий стіл «Класифікація, структура, загальні ознаки та рівні розвитку великих соціальних груп»

Форма організації на занятті (Участь у колективному обговоренні з динамічним зворотнім зв'язком)

1. Назвіть і охарактеризуйте психологічні особливості індивіда в натовпі.
2. Назвіть і охарактеризуйте найважливіші умови виникнення паніки.

Обов'язкове практичне завдання

Завдання:

1. Поясніть, у чому виявляються типові форми життєдіяльності великих соціальних груп.
2. Охарактеризуйте механізми управління натовпом.
3. Охарактеризуйте соціально-психологічні закономірності виникнення і поширення чуток.

**РОЗДІЛ 4.
ІНДИВІДУАЛЬНІ НАВЧАЛЬНО-ДОСЛІДНІ ЗАВДАННЯ**

Підготувати есе на електронному і паперовому носіях, виступити на практичному занятті з відповідною тематикою (протягом семестру)

ПРИБЛИЗНА ТЕМАТИКА ТЕЗ ДОПОВІДІ

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	<i>Основні переваги та недоліки методу спостереження</i>	
2	<i>Поняття «Я-концепція» особистості та її структурні компоненти</i>	
3	<i>Змістовне навантаження понять «спілкування» і «комунікація».</i>	
4	<i>Сутність комунікативних бар'єрів</i>	
5	<i>Основні параметри аналізу малої групи</i>	
6	<i>Основні положення теорії соціальної ідентичності.</i>	
7	<i>Механізми управління натовпом</i>	
	Разом:	20

ЗДОБУВАЧ ПРИ ВИКОНАННІ ІНДЗ ПОВИНЕН

ДОТРИМУВАТИСЯ ПРИНЦИПІВ АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ, НЕ ДОПУСКАТИ АКАДЕМІЧНИЙ ПЛАГІАТ.

Академічний плагіат – оприлюднення (частково або повністю) наукових (творчих) результатів отриманих іншими особами, як результатів власного дослідження (творчості), та/або відтворення опублікованих текстів інших авторів без відповідного посилання (відповідно до ст. 69 Закону України «Про вищу освіту»).

Види академічного плагіату:

- копіювання;
- перефразування;
- компіляція;
- використання інформації (факти, ідеї, формули, числові значення тощо) з джерела без посилання на це джерело;
- подання як власних робіт (тез, аналітичних звітів, письмових робіт, есе тощо), виконаних на замовлення іншими особами, у тому числі робіт, стосовно яких справжні автори надали згоду на таке використання.

ГЛОСАРІЙ

Адаптація - пристосування людини до певних умов життєдіяльності.

Адаптація соціальна - вид взаємодії особи із соціальним середовищем, у ході якого відбувається погодження вимог та сподівань взаємодіючих сторін.

Активність соціальна - всіляке прагнення особи, соціальної групи освоїти культурні зразки, соціальний досвід, норми моралі та поведінки, проявляючи соціальну творчість.

Велика соціальна група — численна за складом група людей, об'єднаних для спільної діяльності, але взаємодія між якими найбільш формальна.

Клімат соціально-психологічний - соціально-психологічний стан колективу, характер цінних орієнтацій, між особових відносин і взаємних очікувань у ньому.

Конфлікт — соціальний процес, у якому індивід чи група прагнуть досягнення власних цілей (задоволення потреб, реалізації інтересів) шляхом

Мала соціальна група — нечисленна за складом соціальна група, учасники якої об'єднані спільною діяльністю і перебувають у безпосередньому стійкому особистому спілкуванні, що є основою для виникнення як емоційних стосунків, так і особливих групових цінностей і норм поведінки.

Норма соціальна — визнане правило, зразок поведінки чи дій індивідів, соціальних груп.

Середовище соціальне — сукупність економічних, політичних, соціальних, культурних, духовних, територіальних умов життєдіяльності людини, Ідо впливають на його свідомість та поведінку.

Соціалізація — процес інтеграції індивіда в суспільство, у різноманітні типи соціальних спільнот (група, соціальний інститут, соціальна організація) шляхом засвоєння ним елементів культури, соціальних норм і цінностей, на основі яких формуються соціальне значущі риси особистості.

Соціальна спільнота - реально існуюча, емпірично фіксована сукупність індивідів, що відрізняються відповідною цілісністю і виступають

самостійними об'єктами соціальної дії, поведінки.

Соціальна адаптація — вид взаємодії людини, соціальної групи із соціальним середовищем, під час якої узгоджуються вимоги і очікування його учасників.

Соціальна активність особистості — системна соціальна якість, у якій виражається та реалізується глибина і повнота зв'язків особистості із соціумом, рівень перетворення її на суб'єкта суспільних відносин.

Соціальна взаємодія — система взаємозумовлених соціальних дій, за яких дії одного суб'єкта (індивіда, групи, спільноти) одночасно є причиною і наслідком відповідних дій інших.

Соціальна взаємодія - форма соціальної комунікації чи спілкування, в якій люди діють, відчують вплив одне на одного, на основі чого виникає сутність солідарності чи не солідарності згоди чи незгоди між ними.

Соціальна група — відносно стійка, історично сформована сукупність людей, об'єднаних на основі загальних соціально значущих ознак.

Соціальна роль — типова поведінка людини, пов'язана з її соціальним статусом, яка не викликає негативної реакції соціального середовища.

Соціальна система — цілісне утворення, основним елементом якого є люди, їх зв'язки, взаємодії та взаємини, соціальні інститути та організації, соціальні групи та спільноти, норми і цінності.

Соціальна сфера — відносини і взаємодія індивідів, соціальних груп, спільнот, що мають різне соціально-економічне становище в суспільстві.

Соціально-психологічний клімат — відносно стійкий і типовий для певної групи загальний емоційний настрій, який формується в процесі спільної трудової діяльності колективу, спілкування між людьми.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

Основна література:

1. Горностаї П. П. Основи соціальної психології : підручник для закладів вищої освіти. Київ: Талком, 2018. 580 с.
2. Даценко О. А. Основи соціальної психології: навчально-методичний посібник. Кривий Ріг, 2018. 143 с.
3. Мітлош А.В. Копінг-стратегії у міжособовій взаємодії. Соціально-психологічна компетентність персоналу у сфері публічного управління. Монографія / за заг. ред. О. В. Лазорко, Т. В. Федотової. Луцьк : Вежа-Друк, 2020. 106-128 с., 199-202 с.
4. Психологія педагогічної взаємодії: інтегративний підхід: монографія / В.Л. Зливков, О.В. Завгородня, С.О. Лукомська, С.О. Копилов, О.В. Котух; за ред. В. Л. Зливкова, С.О. Лукомської. Київ: 2019. 259 с.
5. Соціальна психологія: навч. посіб. / Волянчук Н. Ю., Ложкін Г. В., Винославська О. В., Блохіна І. О., Кононець М. О., Москаленко О. В., Боковець О. І., Андрійцев Б. В. Київ, 2019. 254 с. URL: <https://ela.kpi.ua/handle/123456789/27765>.

Допоміжна:

1. Булгакова О. Ю. Основи психологічної готовності студентів до соціальної взаємодії: монографія. Одеса: ФОП Бондаренко М. О., 2017. 386 с.
2. Булгакова О.Ю. Психологічна готовність студентів до соціальної взаємодії як наслідок стратегічного і тактичного у соціальній взаємодії. *Педагогічна освіта: теорія і практика*. Психологія. Педагогіка: зб. наук. пр. до 100-річчя від дня народження В. О. Сухомлинського. Київ: Київ. ун-т ім. Б. Гринченка. 2018. № 29. С. 53-59.
3. Гоулстон М. Я чую вас наскрізь! Як порозумітися з будь-ким. пер. з англ. А. Жищинської. 2-е вид. Дніпро: Моноліт, 2020. 248 с.

4. Основи соціальної психології : підручник для закладів вищої освіти. Кол. Авторів: П.П. Горностаї, М.М. Слюсаревський, В.О. Татенко, Т. М. Титаренко, Н. В. Хазратова та ін.; за ред. М.М. Слюсаревського. Київ : Талком, 2018. 580 с.
5. Кудерміна О.І., Казміренко Л.І., Власенко С.Б. Соціальна психологія. Київ: 2020.
6. Соціальна психологія: навчально-методичний комплекс дисципліни: навч. посіб. Укл.: О.І. Боковець. Київ: КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2022. 60 с.

Інформаційні ресурси

1. Міністерство освіти і науки України: офіційний сайт.
2. URL : <http://www.mon.gov.ua>
3. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського : офіційний сайт URL : <http://www.nbuv.gov.ua/>
4. Одеська національна наукова бібліотека : офіційний сайт. URL : <http://odnb.odessa.ua/>.
5. Бібліотека Університету Ушинського : офіційний сайт. URL : <https://library.pdpu.edu.ua/>